

Informació i privacitat: dos drets en conflicte

L'autoregulació i les lleis estableixen límits al treball del periodista quan afecta la intimitat de les persones

L'accident en què va morir Diana Spencer ha tornat a generar la vella polèmica sobre la frontera entre el dret a la intimitat i el dret a la informació. El verb 'perseguir', que es va aplicar desafortunadament des del primer moment als fotoperiodistes que seguien el cotxe de la princesa de Gal·les i el seu últim amor, el playboy Dodi Al Fayed, va trobar tot seguit ressò entre aquells que voldrien sortir a les planes de la premsa només quan a ells els interessa, i van tornar-se a aixecar les habituals peticions de control i censura.

Opinions més ponderades van recordar allò que és obvi: que el dret a la intimitat està protegit per la llei i que si algú no el respecta pot ser portat als tribunals, que ha de ser l'ètica professional la que controli els actes dels informadors i que, en el cas de Catalunya, hi ha un Codi Deontològic i un Consell de Premsa que compten amb el suport de la majoria de mitjans.

Josep Pernau, degà del Col·legi de

IL·LUSTRACIÓ: RUI

Periodistes, va declarar a "El defensor del lector" d'*El País* que "més que posar límits a la informació, que ja n'hi ha a les lleis, hauria de plantejar-se la necessitat de delimitar la competència en el mercat

— Als clams a favor de més control i censura s'hi apunten sobretot persones interessades a mantenir ocultes activitats il·legals—

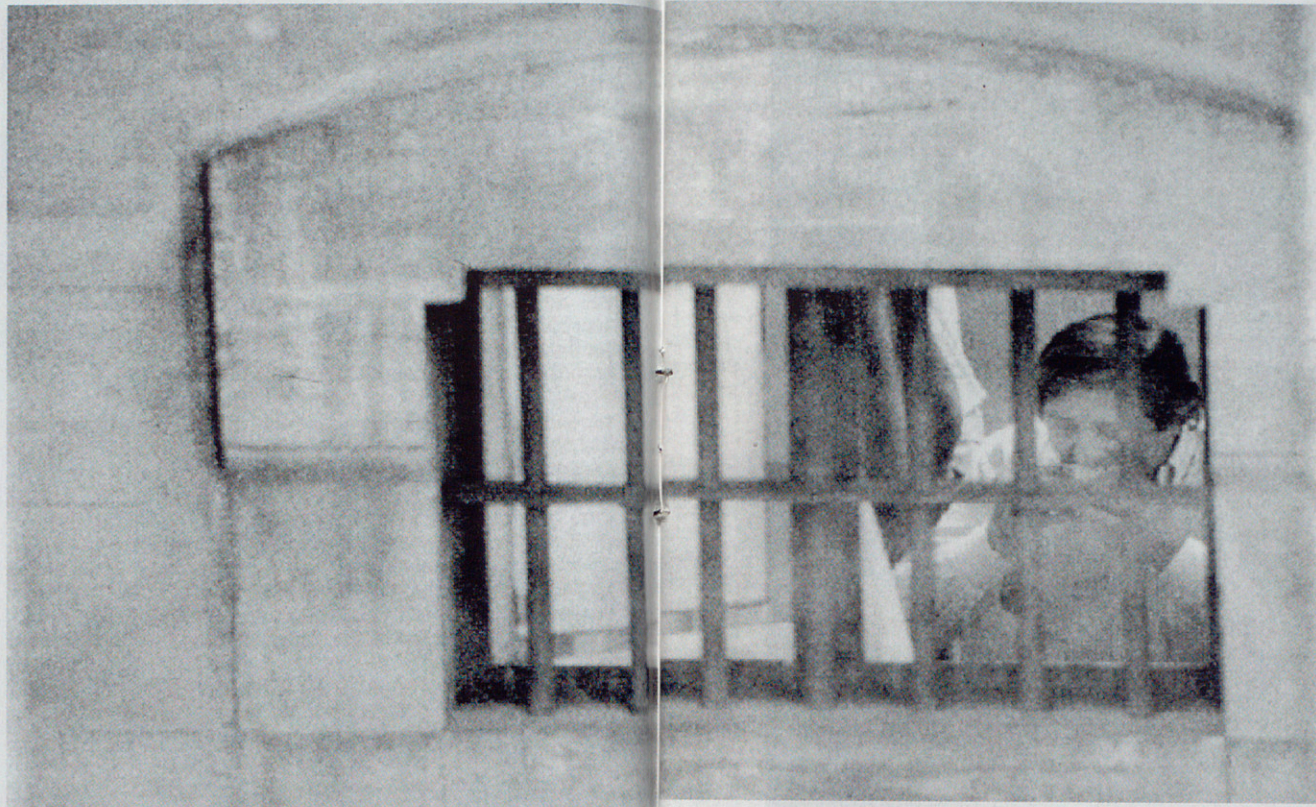
de la comunicació dintre dels límits de l'ètica, i per descomptat no amb lleis, sinó amb mecanismes eficaços d'autoregulació. En el debat hi haurien de tenir veu els autèntics protagonistes del procés comercial: els editors i els consumidors, i poca cosa hi haurien de dir els *paparazzi*".

Les polèmiques sobre el treball dels *paparazzi* i sobre les barreres que el periodista no hauria de traspasar mai han aparegut ja en diverses ocasions a les planes de *Capçalera* i no cal reiterar-les. Però ens ha semblat que aquesta era una bona ocasió per recordar que si bé la doctrina del Tribunal Constitucional és clara en el sentit de defensar sempre el dret a la informació per damunt de la intimitat dels personatges públics, també és cert que ha anat establint unes barreres clares i que han estat sancionats aquells mitjans i professionals que les han traspassades. Volem recordar aquí alguns casos en què la protesta dels afectats contra determinades informacions ha arribat als tribunals.

—Joan Carles Guerrero—

En la història recent hi ha hagut molts casos en què no han prosperat les demandes contra periodistes per informacions o fotografies que, segons els afectats, violaven el seu dret a l'honor, la intimitat i la pròpia imatge. Els tribunals acostumen a valorar sempre més el dret a la informació, sobretot si es tracta de personatges

— Els protagonistes del procés comercial són els editors i els consumidors. Els paparazzi fan el que els demanen —

públics o fets rellevants. Però també hi ha hagut casos, a tot el món, on professionals de la informació i mitjans s'han vist condemnats a penes de presó i a pagar fortes indemnitzacions econòmiques per atemptar contra l'honor, la intimitat o el dret a la pròpia imatge de les persones.

El terreny és rellescós. Bona mostra d'això és que pràcticament tots els mitjans de comunicació rellevants compten amb un gabinet jurídic que estudia detalladament les informacions "susceptibles" d'incórrer en algun tipus de delictes, per evitar-ne si no les querelles —que continuen essent habituals—, sí com a mínim les condemnes posteriors o indemnitzacions.

Darrerament a Catalunya, al marge d'algunes petites disputes o querelles que no van arribar a aconseguir sentències condemnatòries, es recorden dos casos de condemnes a fotoperiodistes per la publicació d'unes imatges: la foto de l'empresari De la Rosa menjant-se un entrepà a l'interior de la Model i una fotografia de Kim Manresa, per a una exposició, en la qual apareixia un home en calçotets al balcó de casa seva. Dues condemnes que van provocar una forta polèmica, i que van fer trontollar un cop més el fràgil mur que separa informació de privacitat.

L'entrepà de De la Rosa

L'octubre de 1994 una foto reproduïa el financer Javier de la Rosa a l'interior de la presó Model

de Barcelona, menjant-se un entrepà. La imatge, captada per Carles Ribas, va ser publicada al diari *El País*, i immediatament va generar una denúncia del gabinet jurídic de De la Rosa per intromissió il·legítima en el dret a la intimitat i a la pròpia imatge.

Quasi dos anys després, la primavera de 1996, quan la fotografia ja havia estat àmpliament recollida a tota la premsa, i havia estat

guardonada amb els premis Fotopress i Ortega i Gasset de 1995, un jutge civil de Madrid va condemnar el diari *El País*, el seu director, Jesús Ceberio, i el fotògraf Carles Ribas, i va estimar que Javier de la Rosa havia de ser indemnitzat "pels danys morals ocasionats per la publicació de l'esmentada fotografia".

El titular del Jutjat de Primera Instància número 2 de Madrid, Alvaro Lobato Lavín, va apuntar en la sentència que "admesa la veracitat de la notícia, la projecció pública del personatge i l'interès d'aquella, això no justifica en cap cas la manifesta invasió que la publicació de la fotografia controvertida produeix en l'àmbit, en el reducte personal privat i inderogable de Javier de la Rosa". Per al jutge, "la difusió de la notícia no necessitava en cap cas suport gràfic" i "és precisament la publicació de la fotografia el plus antijurídic que lesiona el dret a la intimitat".

La resolució assenyalava que la imatge del financer a la seva cel·la no es va obtenir en un lloc públic, ni De la Rosa va donar el seu consentiment perquè es realitzés la fotografia, i puntualitza que no es constata a la imatge cap voluntat d'exhibició per part de De la Rosa, el qual apareix "amb l'actitud de qui simplement fa ingestió d'aliment".

El jutge va argumentar també que, "admetent que la captació de la imatge de De la Rosa equival a l'obtenció d'una fotografia d'una persona a la finestra del seu domicili, encara que es mirés des d'aquesta perspectiva, caldria censurar inexcusablement la imatge captada sense el consentiment dels afectats".

També en relació amb De la Rosa, el titular del Jutjat de Primera Instància número 47 de Barcelona, Paulino Rico, va prohibir, el mes de febrer passat, la comercialització del llibre *JR el Tiburón*, dels periodistes Manuel Pérez i Xavier Horcajo, editat per l'editorial Temas de Hoy. La decisió judicial responia a una demanda del financer Javier de la Rosa contra els autors del

Eudald Vendrell: "Hi ha moltes querelles i poques condemnes"

L'advocat barceloní Eudald Vendrell, del gabinet Gay-Vendrell, part del quadre legal assessor del Col·legi de Periodistes de Catalunya, declara a *Capçalera* que "hi ha moltes querelles per intromissió en el dret a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge, però són molt poques les condemnes".

Segons el lletrat, hi ha una sola ordenança que emmarca aquest tema: la Llei Orgànica 1/1982 de 5 de maig de Protecció Civil del Dret a l'Honor, a la Intimitat Personal i Familiar i a la Pròpia Imatge, que desenvolupa l'article 18 de la Constitució Espanyola, on es fa una breu referència a aquest concepte jurídic.

Vendrell subratlla que el que fa referència a què es pot publicar és l'últim apartat de la llei, el punt que normalment sentència la majoria de demandes: "És el que diu que poden publicar-se per qualsevol mitjà imatges de càrrecs públics o persones de notorietat pública, sempre que les imatges siguin captades en actes públics que es realitzin en llocs oberts al públic".

Sobre la jurisprudència existent al respecte, Eudald Vendrell assenyalava que normalment les condemnes sempre fixen una indemnització molt per sota del que demana la part querellant:

"Els tribunals tenen en compte diversos aspectes, per exemple la difusió del mitjà que publica la notícia; no és el mateix si té una tirada d'abast estatal que si es tracta d'un butlletí local. Un altre aspecte que valoren és si la persona que demanda té una imatge pública amb la qual comercia o es guanya la vida, com podria ser el cas de les models. És obvi que no és el mateix publicar determinades fotos d'una persona anònima que d'una model que es guanya la vida comerciant amb la seva imatge. I un tercer aspecte que acostumen a considerar els tribunals, lligat una mica amb aquest, és veure si la persona que demanda és una persona habitual de les revistes del cor, és a dir, una persona habituada a escampar les seves intimitats a les revistes".

La intromissió en la intimitat i les lleis

Diverses lleis i codis emparen a Espanya el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge, des de la Declaració dels Drets humans fins al codi Deontològic periodístic, passant per la Constitució Espanyola. Aquests que segueixen són alguns dels articles que hi fan referència explícita.

Declaració dels Drets Humans

Article 12. Ningú no serà objecte d'intromissions arbitràries en la seva vida privada ni en la de la seva família, en el seu domicili ni en la seva correspondència, ni d'atemptats contra la seva fama i reputació. Tota persona té dret a la protecció de la llei contra aquestes intromissions o atemptats.

Article 19. Tot individu té dret a la llibertat d'opinió i

d'expressió; això comporta el dret a no ésser inquietat per causa de les opinions i el de cercar, rebre i difondre les informacions i les idees per qualsevol mitjà d'expressió i sense consideració de fronteres.

Constitució Espanyola

Article 18.1. Es garanteix el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge. **18.2.** El domicili és inviolable. Cap entrada o registre podrà fer-s'hi sense el consentiment del titular o resolució judicial, llevat dels casos de flagrant delictes. **18.3.** Es garanteix el secret de les comunicacions, i en especial de les postals, telegràfiques i telefòniques, llevat de resolució judicial.

Article 20.1. Es reconeixen i protegeixen els drets: **20.1.a)** A expressar i difondre lliurement idees i opinions a través de la paraula, l'escriptura o qualsevol altre mitjà de reproducció. **20.1.d)** A comunicar o rebre lliurement informació veraç per qualsevol mitjà de difusió. La llei regularà el dret a la clàusula de consciència i al secret professional en l'exercici d'aquestes llibertats.

llibre esmentat. La sentència considerava que el contingut del llibre suposa "una intromissió il·legítima en l'honor i la intimitat de Javier de la Rosa", i condemnà els autors i l'editora a indemnitzar amb 300.000 pessetes el financer, però no va obligar a destruir les planxes ni a publicar la sentència.

La intimitat d'uns calçotets al balcó

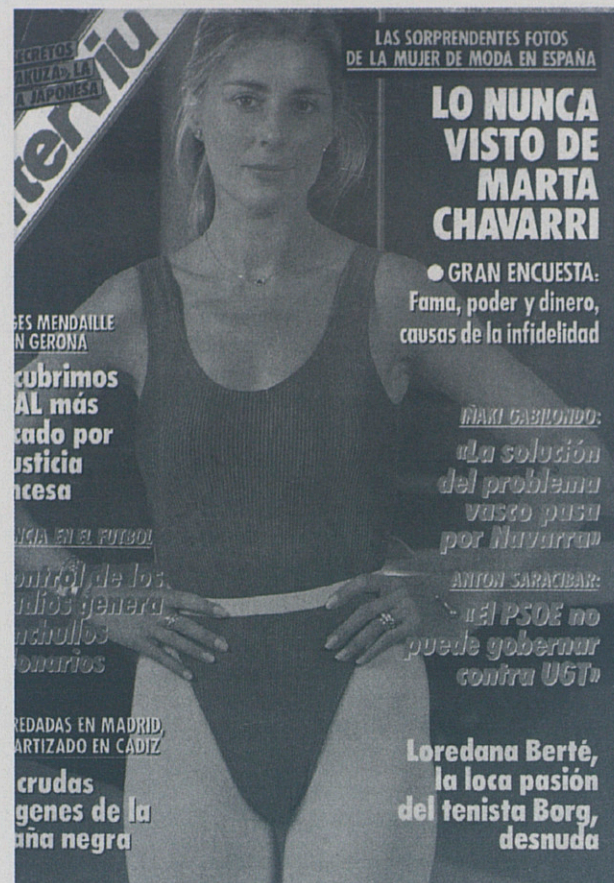
Kim Manresa havia de fer una exposició sobre la ciutat vella. Va escollir el Raval i va començar a fer fotos. Una d'elles recollia un home en calçotets, que es mirava el carrer des del balcó. La foto va ser exposada, i curiosament l'home del balcó la va anar a veure i va posar una querella per intromissió en la seva intimitat.

La Justícia va considerar que el balcó era part de la casa, i per tant del domicili d'aquell individu, i va condemnar Kim Manresa per haver exposat la fotografia sense el permís del subjecte retratat, i per considerar que amb la imatge havia violat la seva intimitat.

El cas de Marta Chávarri

Un dels casos més peluts i que tothom recorda, pel que fa a la intromissió en el dret a la intimitat, va ser la publicació per part de la revista *Interviú*, el febrer de 1989, d'unes fotos de Marta Chávarri asseguda en un local públic en les quals, en estar preses des d'un angle baix, es podia apreciar que no portava calces. En les fotografies es veia borrosament el seu pèl púbic.

La revista, el seu director d'aleshores, Ignacio Fontes, i l'autor del reportatge, Constantino Blanco Rodríguez, van ser condemnats el gener de 1990 per l'Audiència Provincial de Barcelona a pagar una indemnització de 34 milions de

pessetes, pels danys i perjudicis ocasionats per "atemptat contra el dret a la intimitat".

La sentència condemnatòria, que havia estat confirmada anteriorment pel Tribunal Suprem, rebaixava considerablement els diners demanats per la part demandant, dos-cents milions.

La manca d'interès social que tenien les

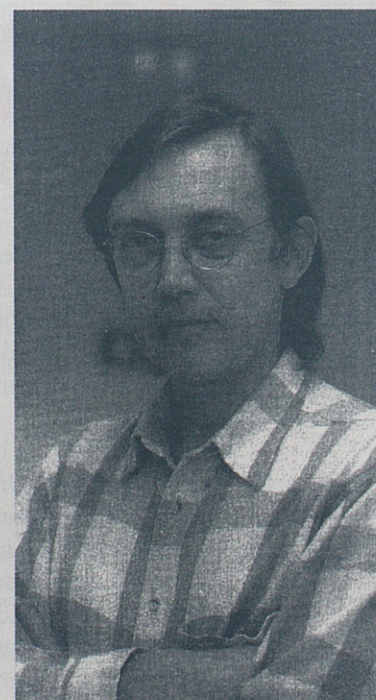
Pere Monés: "Tots els fotògrafs de premsa som paparazzi"

Pere Monés, president de la Unió de Professionals de la Imatge i Fotografia de Catalunya (UPIFC), està absolutament escandalitzat davant la magnitud que ha pres la tragèdia de la mort de Lady Di.

"La cosa ha sortit de mare considerablement a causa de les personalitats que anaven en el cotxe i les característiques de l'accident, però acusar els fotògrafs de la manera com es va fer, canalitzant la informació cap a aquí, culpabilitzant-los des del primer moment, ha estat realment penós, lamentable i rebutjable. No hi ha dret. Després altres informacions, com l'índex d'alcoholèmia i els tranquil·litzants que prenia el conductor, van desviar una mica l'atenció, però la tensió dels primers dies va ser brutal".

Pere Monés explica a *Capçalera* que la pressió ha arribat a tots els racons de Catalunya. A Barcelona, molts fotògrafs de premsa diària es van veure escridassats en més d'una ocasió durant l'exercici de la seva professió, ja

retratessin les obres d'un carrer o fessin el seguiment d'algun acte protocol·lari. "On també ho hem notat molt", afegeix Monés, "és en els serveis d'escorta de les personalitats i en les forces d'ordre públic. Ara són molt més rígids. Sembla com si haguessin estat esperant alguna excusa per tractar-nos pitjor, i no donar-nos cap facilitat a l'hora de desenvolupar la nostra feina. Tot plegat és lamentable".

fotografies de Marta Chávarri, en les quals s'apreciava la zona del pubis sense roba interior, i la manca de consentiment per publicar-les a la revista van ser les raons per les quals una jutgessa de Barcelona va considerar que la publicació en qüestió havia lesionat el dret a la imatge de la demandant. La sentència de la jutgessa barcelonina, Marta Rallo Ayercuren, va ser confirmada per l'Audiència Provincial i pel Tribunal Suprem.

Rallo establia a la sentència que el reportatge fotogràfic havia estat realitzat sense el consentiment de la fotografiada, per la qual cosa s'havia produït "una efectiva intromissió en el dret de Marta Chávarri a la seva pròpia imatge, i una violació del seu dret a la intimitat".

A la resolució judicial s'afirmava que "la imatge constitueix un dret innat de la persona, i és un dret subjectiu de caràcter privat, absolut i personalíssim, però dotat d'un contingut efectivament patrimonial, en tant que a través del seu exercici es poden obtenir béns econòmicament valorables". La publicació del reportatge, segons la sentència, havia obeït "únicament i exclusivament a interessos especulatius de la direcció de la revista".

Rallo afegia que "el dret a la pròpia imatge no n'impedeix la captació, reproducció o publicació per qualsevol mitjà quan es tracti de persones que exerceixin un càrrec públic, i s'obtinguin durant un acte públic en llocs públics", però que en aquell cas la circumstància no es donava, "perquè no es coneix que Marta Chávarri exerceixi una professió de notorietat ni cap càrrec públic".

"La imatge de la part actora" conclouia la sentència, "de la manera com apareix a la revista, no podia ser observada en el lloc de la captació per qualsevol persona, i amb els mitjans de il·luminació emprats pel fotògraf es va produir una ampliació de la perfecció natural". La

jutgessa considerava que Chávarri havia preservat de la vista pública "la zona del seu cos que apareix a les fotografies".

La falsa sida de Miguel Bosé

Un cas que no va arribar a quallar en els tribunals però que va ser recollit per una gran quantitat de mitjans va ser la publicació el 1995 dels rumors que Miguel Bosé patia una greu malaltia, concretament la sida. L'actor va aparèixer dolgut i empenyat al programa de Mercedes Milà "Queremos saber" per desmentir aquests rumors i carregar contra "la mala fe d'alguns periodistes i algunes publicacions".

L'actor va criticar els mitjans "per no contrastar les informacions i buscar només el morbo d'una notícia, encara que sàpiguen que el que diuen és mentida". Bosé, cansat de les "especulacions periòdiques" sobre la seva salut, va afirmar que en poc més de mig any s'havia fet dues anàlisis del virus de la sida perquè així ho requeria l'exhaustiva revisió mèdica exigida per l'assegurança dels últims contractes laborals que havia firmat, i, segons va explicar, l'última anàlisi se l'havia hagut de fer perquè els rumors sobre la seva malaltia van fer que l'empresa que l'havia de contractar volgués assegurar-se que realment no estava infectat pel VIH. Després, segons Bosé, l'empresa es va disculpar per la manca de confiança, però el mal ja estava fet.

Bosé es va mostrar molt dolgut, perquè els rumors no només el van afectar a ell, sinó que la seva mare, Lúcia Bosé, va haver d'estar-se una setmana tancada a casa, sense poder sortir, per evitar la munió de fotògrafs que l'esperaven a la porta. A més, el cantant va explicar com s'havia sentit marginat per la gent mentre va durar el rumor i que en un avió el passatger que tenia al costat havia canviat de lloc quan el va reconèixer.

Codi Deontològic del Col·legi de Periodistes

Criteris:

4. Utilitzar mètodes dignes per obtenir informació o imatges, sense recórrer a procediments il·lícits.

6. Reconèixer a les persones individuals i/o jurídiques el seu dret a no proporcionar informació ni respondre a preguntes, sense perjudici del deure dels periodistes a atendre el dret dels ciutadans a la informació. Pel que fa a assumptes relacionats amb les administracions públiques, el dret fonamental a la informació ha de prevaler sempre per damunt de qualsevol restricció que vulneri injustificadament el principi de la transparència informativa a la qual estan obligades.

9. Respectar el dret de les persones a la seva pròpia intimitat i imatge, especialment en casos o esdeveniments que generin situacions d'afflicció o dolor, evitant la intromissió gratuïta i les especulacions innecessàries sobre els seus sentiments i circumstàncies, especialment quan les persones afectades ho explicitin.

Davant d'aquesta situació, l'associació va elaborar un manifest, que apareix publicat en la revista de setembre de la Unió de Professionals de la Imatge i Fotògrafs de Catalunya i que recollim íntegrament en aquest mateix reportatge.

"Tots som paparazzi", declara Pere Monés, "perquè quan a Barcelona hi ha la visita d'algun personatge famós i s'hostatja en un hotel tots fem guàrdia a la porta esperant fent la foto. Si Lady Di hagués vingut a sopar a Barcelona, tots hauríem fet guàrdia a la porta de l'hotel per captar la instantània, per tant tots ho som, de paparazzi, un terme despectiu que realment m'agradaria saber què vol dir en italià, perquè segur que no té res a veure amb la fotografia". Monés rebutja la utilització d'aquest qualificatiu, fins i tot en el cas dels fotògrafs de la premsa del cor, "perquè en la majoria de casos aquests no es dediquen només a això les vint-i-quatre hores del dia, sinó que fan altre tipus de treballs".

No era Judit Mascó. Entreviú, que va publicar aquesta foto tan borrosa assegurant que l'era, va ser condemnada a pagar-li 50 milions.

Llei Orgànica 1/1982 de 5 de maig, de Protecció Civil del Dret a l'Honor, a la Intimitat Personal i Familiar i a la Pròpia Imatge

Article 7. Tindran consideració d'intromissions il·legítimes en l'àmbit de protecció delimitat en aquesta llei:

1. L'emplaçament a qualsevol lloc d'aparells d'escolta, de filmació, de dispositius òptics o de qualsevol altre mitjà apte per enregistrar o reproduir la vida íntima de les persones.

2. La utilització dels aparells d'escolta, dispositius òptics o de qualsevol altra mitjà per al coneixement de la vida íntima de les persones o de manifestacions o cartes privades no adreçades a qui faci ús d'aquests mitjans, així com el seu enregistrament i reproducció.

3. La divulgació de fets relatius a la vida d'una persona o família que afectin la seva reputació i bon nom, així com la revelació o publicació del contingut de cartes, memòries o altres escrits personals de caràcter íntim.

4. La revelació de dades privades d'una persona o família coneguts a través de l'activitat professional o oficial de qui els revela.

5. La captació, reproducció o publicació per fotografia, film o qualsevol altre procediment de la imatge

La doble de Judit Mascó

Judit Mascó tampoc no s'ha escapat de la crema. El mes de març de 1995 la revista *Interviú* va publicar unes fotografies d'una model que s'hi assemblava molt. La revista venia el reportatge com si fos de Judit Mascó, amb una fotografia autèntica d'ella a la portada publicada sense el seu consentiment. La model es va querellar i poc després un jutjat de Barcelona va condemnar *Interviú* a pagar-li cinquanta milions de pessetes en concepte d'indemnització per atemptat contra la intimitat i el dret a la pròpia imatge, i per reincidència, ja que el 1992 la mateixa revista ja havia publicat altres fotos de Judit Mascó sense el consentiment de la model.

La foto furtiva de Sílvia Munt

El març de 1985 l'actriu Sílvia Munt va ser indemnitzada amb cinc milions de pessetes arran d'una sentència dictada al seu favor i contra un grup editorial que havia publicat unes fotografies en què l'actriu apareixia en *top less*.

La seqüència fotogràfica va ser publicada l'estiu de 1984, i es va aconseguir utilitzant un potent teleobjectiu, mentre Sílvia Munt passava les seves vacances estivals amb la seva família a Menorca.

Els advocats de l'actriu, Felipe Portabella i Manuel Fernández, van presentar la demanda basant-se en la Llei Orgànica 1/1982 de 5 de maig, de protecció civil al dret a l'honor i a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge. En el text de la demanda van puntualitzar el caràcter privat de la situació en què van ser preses les imatges, i el greu dany que van provocar en el seu àmbit professional, traduït en la correspondència que va rebre, no només per part de ciutadans que van pensar que l'actriu s'havia prestat al reportatge fotogràfic a canvi de

diners, sinó també d'una productora que li va manifestar el seu disgust per la contradicció aparent entre el reportatge i l'actitud expressada per l'artista. L'actriu, que en el moment de fer-se pública la sentència es trobava embarassada de vuit mesos, va declarar que estava contenta de la sentència perquè representava "un dret a la intimitat i un respecte mutu que afavoreix tant els actors i actrius com els professionals de la premsa" i "una bona manera d'acabar amb aquesta sèrie d'informacions que no aporten res i només serveixen per fomentar la curiositat malsana dels qui es mostren àvids de saber intimitats d'altres".

La sal i el pebre d'Isabel Preysler

El novembre de 1984 Isabel Preysler va obtenir una indemnització de dos milions de pessetes. Alvaro Nebot, exdirector de la revista *Sal y Pimienta*, va ser condemnat a un mes i un dia d'arrest i al pagament de dos milions de pessetes per un delictes d'injúries greus contra Isabel Preysler i el seu marit d'aleshores Carlos Falcó, marquès de Griñón.

La demanda es va presentar per un article publicat a l'esmentada revista el mes de juny de 1980, on a la portada es feia referència a una trobada entre l'exdona de Julio Iglesias, Isabel Preysler, i un component del grup musical Tequila, i en pàgines interiors es repetia la informació ampliada.

Luis de Benito i el catedràtic Terceiro

Radio Nacional de España va ser condemnada l'agost de 1984 a pagar vint milions de pessetes. El jutge de primera instància de Madrid, José Manuel Suárez Robleda, va condemnar l'emissora i el seu redactor Luis de Benito,

Els professionals de la imatge reclamen respecte

L'Assemblea de professionals de la imatge reunida a Barcelona el 19/9/97, a la seu del Col·legi de Periodistes de Catalunya, per tractar dels problemes que s'han derivat per al conjunt de la professió després de l'accident sofert per Diana Spencer i els seus acompanyants el passat 31/8/97 a París, va fer pública la nota següent:

1. Manifestar que en l'obtenció i, particularment, en la comercialització i explotació editorial de les imatges no és èticament admissible qualsevol pràctica. En aquest sentit, l'Assemblea assumeix explícitament com a propi, pel que fa a la funció informativa, el Codi Deontològic de la professió periodística d'octubre de 1992, i demana als col·lectius professionals de la informació i de la imatge que, en la via de l'autoregulació, impulsin un debat que permeti ampliar i complementar els continguts del Codi Deontològic referents a aquest tema, que són perfectibles.

2. Protestar per la frivolitat amb què, si més no en els primers moments de la notícia, la majoria d'agències d'informació i mitjans de comunicació han tractat la suposada implicació de fotògrafs en l'esmentat accident, i que ha comportat, per extensió, la criminalització social de tots els professionals de la imatge. En aquest sentit, l'Assemblea demana la intervenció del Consell de la Informació de Catalunya perquè considera que s'han vulnerat els criteris 1, 2 i 10 del Codi Deontològic que estableix:

- Observar sempre una clara distinció entre els fets i opinions o interpretacions, evitant tota confusió o distorsió deliberada d'ambdues coses, així com la difusió de conjectures i rumors com si fossin fets certs.

- Difondre únicament informacions fonamentades, evitant en tot cas afirmacions o dades imprecises i sense base suficient que puguin lesionar o menysprear la dignitat de

responsable de l'espai "España a las 8", a pagar l'esmentada xifra al professor José B. Terceiro, catedràtic de la Universitat Complutense de Madrid, "per difamació i intromissió il·legítima en l'honor aliè, amb imputació de fets gravíssims sense cap base". Aquesta va ser una de les primeres resolucions judicials que es van adoptar a l'empara de la Llei de Protecció Civil a l'Honor

i a la Intimitat Personal, promulgada el 1982, i que desenvolupa l'article 18 de la Constitució Espanyola. La indemnització de vint milions va ser, en el seu moment, la quantitat més alta fixada pels tribunals espanyols en supòsits d'aquest tipus.

José Terceiro va demandar Luis de Benito per intromissió il·legítima com a conseqüència d'una informació difosa el 22 de desembre de 1983 en la qual es deia que Terceiro havia paralitzat un expedient sancionador del Banc d'Espanya contra la cooperativa Uteco de Jaén.

El Triangle i les cintes de Cullerell

El juny de 1995, la revista *El Triangle* va ser condemnada per una jutgessa a indemnitzar l'exconseller de Política Territorial i Obres Públiques Josep Maria Cullerell amb vint-i-cinc milions de pessetes per haver infringit el seu dret a la intimitat, però posteriorment l'Audiència va revocar la sentència.

La titular del Jutjat de Primera Instància número 22 de Barcelona, Maria del Carmen Vidal, va emetre aquesta sentència contra el director de la revista *El Triangle*, Jaume Reixach, i l'empresa editora de la revista, Edicions Transparencia, per la publicació del contingut d'unes cintes enregistrades il·legalment i que van produir la dimissió de Cullerell.

La jutgessa assegurava a la sentència: "No hi ha dubte que les publicacions efectuades atempten contra el dret a l'honor, en atribuir-li una actuació censurable i que afecta el seu dret a la intimitat". La resolució subratllava que les converses havien estat interceptades de manera il·legítima.

La Comissió de Defensa del Col·legi de Periodistes de Catalunya es va pronunciar el 13 de juliol sobre la sentència mitjançant una nota on, després de condemnar la utilització de

d'una persona a llocs o en moments de la seva vida privada o fora d'ells, llevat dels casos previstos en l'article 8.2.

6. La utilització del nom, la veu o la imatge d'una persona per a fins publicitaris, comercials o de naturalesa anàloga.

7. La divulgació d'expressions o fets relatius a una persona quan la difamin o li facin desmerèixer la consideració dels altres.

Article 8.1. No es reputaran, amb caràcter general, intromissions il·legítimes les actuacions autoritzades o acordades per l'autoritat competent d'acord amb la llei, ni quan predomini un interès històric, científic o cultural rellevant.

2. En particular, el dret a la pròpia imatge no impedirà:

a) La seva captació, reproducció o publicació per qualsevol mitjà, quan es tracti de persones que exerceixin un càrrec públic o una professió de notorietat o projecció pública i la imatge es capti durant un acte públic o en llocs oberts al públic.

b) La utilització de la caricatura de les esmentades persones, d'acord amb l'ús social.

c) La informació gràfica sobre un succés o esdeveniment públic quan la imatge d'una persona determinada aparegui simplement com a accessòria.

les persones i provocar dany o descrèdit injustificat a institucions i entitats públiques i privades, així com la utilització d'expressions o qualificatius injuriosos.

- Observar escrupolosament el principi de presumpció d'innocència en les informacions i opinions relatives a causes o procediments penals en curs.

3. Denunciar que l'hostilitat contra la nostra feina que hem constatat des de la mort de Diana Spencer, ve a sumar-se a les repetides incidències contra el dret constitucional d'informar des que la Sra. Julia Garcia Valdecasas és delegada del Govern a Catalunya, incidències que considerem inadmissibles i que s'han posat a mans de la Comissió de Defensa del Col·legi de Periodistes. Cal recordar, doncs, a les autoritats i funcionaris públics que tenen l'obligació de facilitar la feina als professionals acreditats, i que la llei 1/82 de protecció civil estableix:

"En particular, el dret a la pròpia imatge no impedirà: a) la captació, reproducció o publicació per qualsevol mitjà, quan es tracti de persones que exerceixin un càrrec públic o una professió de notorietat pública i la imatge es capti en un acte públic o en llocs oberts al públic. c) la informació gràfica d'un succés o esdeveniment públic quan la imatge d'una persona determinada aparegui com merament accessòria".

Igualment convé recordar que els funcionaris públics no tenen cap reserva de dret de la pròpia imatge en casos de la seva actuació com a persones públiques fent feines de caràcter públic.

L'Assemblea fa una crida als companys de professió per què donin testimoni dels incidents que es produeixen al respecte, i demana a les organitzacions professionals de la informació i de la imatge que posin la màxima energia en la defensa dels principis de llibertat d'expressió i dret a la informació garantits per l'article 20.1 b, d, de la Constitució Espanyola.

A la dreta, Carlos Hugo Arriazu, condemnat per un jurat de Nova York per haver punxat el telèfon d'una amiga del Príncep Felip.

mètodes il·lícits per a l'obtenció d'informació, considerava que "la sentència és un precedent molt greu, perquè significa una amenaça a la llibertat d'informació i redueix el pluralisme informatiu", i afegia sobre els textos publicats: "No s'entra en cap moment en aspectes que puguin correspondre a la vida privada del demandant, sinó que fan referència a la seva activitat com a persona pública en funció del càrrec que ocupava fins aquell moment".

El Triangle va recórrer, i la secció 14 de l'Audiència de Barcelona va revocar al caps d'un mesos la sentència anterior del jutjat de primera instància, en considerar que la publicació de les converses no vulnerava el dret a la intimitat d'un personatge públic, ja que formaven part d'un context informatiu veraç. Els tres magistrats que van signar la revocació consideraven que, en aquell cas, el dret a la informació prevalia sobre el dret a la intimitat, seguint la mateixa línia de sentències anteriors sobre casos semblants relacionats amb personatges públics. "Quan una persona té una projecció pública, a la qual ha optat lliurement", deia la sentència, "ha de suportar un cert risc de lesió als seus drets de personalitat". Culler va ser condemnat a pagar les costes judicials.

Interviú i José María García s'emporten la palma

El setmanari *Interviú* i el periodista esportiu José María García s'emporten la palma pel que fa al nombre de demandes judicials acumulades en contra seva.

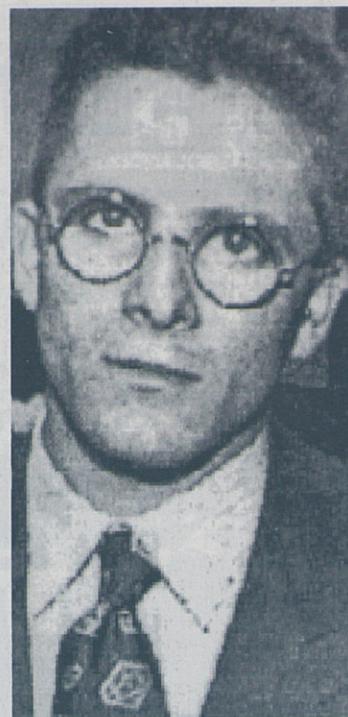
Interviú va sortir al carrer a mitjan segon trimestre de 1976. D'aleshores ençà ha tingut una autèntica pluja de demandes, la majoria d'elles resoltes favorablement a la revista, tot i que ha estat condemnada també en alguns altres casos, i és la publicació que té el rècord absolut de tot: tant de demandes com d'absolucions i també de condemnes.

La revista ha patit més d'una dotzena de segrestos judicials. Malgrat que les absolucions superen àmpliament les sentències condemnatòries, *Interviú* ha estat condemnada per reportatges com "Yo he visto cómo se roba en TVE".

José María García té també el rècord de querelles, per l'agressivitat de les frases vessades als seus espais radiofònics. La majoria de sentències, però, han estat absolutories, i només unes poques han resolt en contra del periodista, entre elles una de juny de 1990, en què el Tribunal Constitucional va desestimar el recurs d'empara interposat contra una sentència de l'Audiència Provincial de Saragossa que l'havia condemnat a dos mesos d'arrest i trenta mil pessetes de multa per desacatament a les Corts d'Aragó, i a pagar una indemnització de cent mil pessetes arran d'unes informacions sobre José Luis Roca fetes el 1987, quan aquest era president de la Federació Espanyola de Futbol. García va dir que Roca havia "robat al poble de

Saragossa 219.000 ptes. en dietes i despeses".

Abans d'aquesta sentència García havia estat condemnat el juny de 1984 per la Sala Segona del Tribunal Suprem a dos mesos i un dia d'arrest per un delictes de desacatament apreciat a l'article titulat "Dos payasos", en el qual feia responsables l'expresident del Consell Superior d'Esports, Benito Castejón, i l'exministre de Cultura, Pío Cabanillas, d'uns festivals mundials de circ a celebrar en instal·lacions esportives.

L'amiga del Príncep

El 12 d'agost de 1996 un jurat de Nova York va emetre un veredict de culpabilitat contra el periodista Carlos Hugo Arriazu per haver punxat el telèfon de Giselle Howard, amiga del Príncep Felip. A la sentència el jutge americà va considerar que violar la intimitat de Howard amb la finalitat d'obtenir informació comportava greus conseqüències per a la societat i no responia a una pràctica moral del periodisme.

També recentment, un fotoperiodista britànic, Martin Stenning, va ser condemnat l'agost de 1996 a "mantenir-se a una distància superior a tres-cents metres" de la princesa Diana Spencer, la qual li havia interposat una demanda per assetjar contínuament la seva intimitat.

El novembre de 1993, Pedro J. Ramírez, director del diari *El Mundo*, i José Luís Gutiérrez, director de *Diario 16*, van ser condemnats pel Tribunal Suprem a un mes d'arrest, trenta mil pessetes de multa i cent mil d'indemnització per injúries contra Misericordia Miarnau, la qual havien relacionat amb un afer amb Ruiz Mateos.

El 13 de juny de 1997, un jutjat d'instrucció de Madrid ha condemnat Tele 5, el periodista Julián Lago i la model Antonia Dell'Atte a indemnitzar l'actriu i presentadora de TV Ana Obregón amb 30 milions de pessetes per haver-la insultat en el programa de Tele 5 "La máquina de la verdad", que era conduït per Julián Lago.

— Quan una persona té una projecció pública, ha de suportar un cert risc de lesió als seus drets de personalitat —